

mammadaba

meistarklase

Meistarības stunda Nr. 3

Stādīsim mežu!

Izrādās, ka Latvija ir ceturtnā “mežainākā” valsts Eiropā un pēdējo 80 gadu laikā mežu platība ir dubultojusies. Lai arī mums šķiet, ka mežs aug un veidojas pats, bez cilvēka gādīgās rokas tam neiztikt – tieši tāpēc AS “Latvijas valsts meži” katru pavasari atjauno lielas meža platības un aicina arī citus piedalīties meža atjaunošanā – koku stādīšanā.

Atšķirībā no tropu mežiem, katru gadu Latvijas mežu platības palielinās – tiek iestādīts vairāk jaunu koku nekā nocirsts.

Ik gadu katra nocirstā koka vietā AS “Latvijas valsts meži” iestāda divus jaunus kociņus, turklāt, attīstoties zinātnei, nu stādi tiek radīti spēcīgāki, ar īpaši uzlabotu sakņu sistēmu, tāpēc jauniestādītie kociņi izaug par lieliem kokiem ar vērtīgu koksni! Meži tiek dēvēti par mūsu planētas “zaļajām plaušām”. Tas tāpēc, ka mums vajadzīgs skābeklis, lai varētu dzīvot un elpot, savukārt koki izdala daudz vairāk šīs mūsu “dzīvības gāzes”, nekā paši patērē savai augšanai.

Runā, ka kārtīgam latvietim dzīves laikā jāiestāda vismaz viens koks, un kāpēc gan ne šogad?! Mammadaba tev palīdzēs!

Kas jāzina meža stādītājam?

• Kur un kad stādīt?

Saprotams, ka mežu nevar stādīt, piemēram, pilsētas centrā vai tavas mājas pagalmā, tāpēc AS “Latvijas valsts meži” un Mammadaba katru pavasari aicina piedalīties Atvērto Meža dienu pasākumos, kuros aicina ikvienu dabas draugu stādīt mežu tam vispiemērotākajās vietās, izlikt putnu būrītus un sakopt dabu, vācot atkritumus. Meža stādīšanai vispiemērotākais laiks ir pavasaris – aprīlis, maijs, kā arī augusts un septembris.

• Ko stādīt?

Atvērto Meža dienu pasākumos pašiem čaklajiem darba rūķiem par stādiem uztraukties nevajadzēs – tos sagādās AS “Latvijas valsts meži”, ņemot vērā augšanas apstākļus katrā stādīšanas vietā. Šobrīd vispopulārākie un izturīgākie ir ietvarstādi – mazi kociņi, kurus atšķirībā no parasta stāda iestāda kopā ar kūdras substrāta kubiņu, kurā tas ir izaudzis. Šādā veidā audzētiem stādiem ir izveidojies tālākai augšanai vispiemērotākais sakņu kamols, tāpēc mazie kociņi ir viegli pārstādāmi mežā un necieš no “dzīvesvietas” maiņas. Ļoti interesanti, ka pašam stādīšanas procesam nepieciešams īpašs stādāmais stobrs – par to lasi nākamajā lapā!

• Kur iegādāties stādus?

Ja esi nolēmis stādīt mežu, vai arī iestādīt kādu dekoratīvos koku vai krūmu, stādus meklē kokaudzētavās, kas atrodas visā Latvijā. Kur atrodas tev tuvākā kokaudzētava? Klikšķini internetā, AS “Latvijas valsts meži” mājaslapā – www.lvm.lv!

Mammadaba eksperts Mārtiņš Gūtmanis no AS “Latvijas valsts meži” stāsta:

“Meža stādīšana – tā ir daļa no meža apsaimniekošanas, jo mežu parasti stāda vietā, kur jau iepriekš audzēti koki, kas tagad ir nocirsti dažādu koksnes produktu ražošanai. Meža apsaimniekošanas – stādīšanas, kopšanas un ciršanas – cikls ir nepārtraukts, un viens tā agrieziens Latvijā ilgst 80 – 100 gadu.”

Latvijā mežs nepārtraukti atjaunojas labvēlīgo klimatisko un citu apstākļu dēļ – jauns mežs rodas vietās, kur ir pamestas lauku mājas un zeme, arī pēc postošām vētrām, kad daudzi koki tiek izgāzti pat ar visām saknēm, drīz vien starp stumbriem parādās zaļi asniņi, kas izaugs par jaunu mežu.

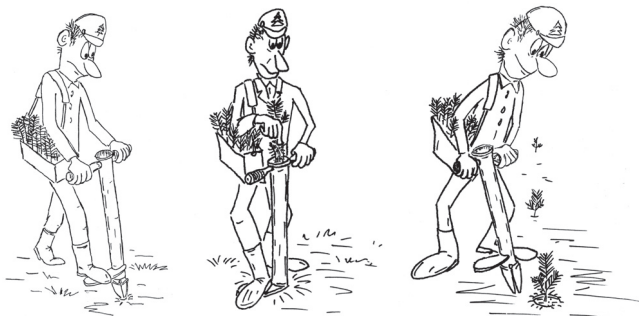

AS “Latvijas valsts meži” rūpējas par mežu saimniecisko atjaunošanu – pēc rūpīgas plānošanas daļa koku tiek izcirsti, ražojot kokmateriālus, savukārt cirsma vietās mežs tiek atjaunots un audzēts nākamajām paaudzēm.

Sagatavošanās darbiņus esam paveikuši un zinību lādīti godam papildinājuši, tāpēc...

... droši ķersimies pie koku stādīšanas!

- **Jāsaģatavo augsne** – par to ir jāparūpējas pirms stādīšanas, proti, iepriekšējā gada rudenī vai mēnesi pirms jaunā kociņa stādīšanas.
- **Vai ietvarstāds ir mitrs?** Jāpievērš uzmanība arī tam, lai stāda sakņu kamols būtu mitrs līdz izstādīšanai mežā – ja šķiet, ka tas sāk zaudēt mitrumu, droši aplaisti, bet labāk to dari no rīta vai vakarā, lai mazinātu iztvaikošanu. Pirms pašas stādīšanas jāskatās, lai sakņu ietvars visā tā garumā ir mitrs – pareizi samitrinātam stādam, to saspiežot saujā, iztecēs 2–3 ūdens pīles. Nedrīkst stādīt sasalušus stādīņus!
- **Kā stādīt?** Mūsdienās vispopulārākie ir ietvarstādi, kuru stādīšanai jāizmanto īpašs stādāmais stobrs – šī ierīce, kas izskatās pēc caurules ar diviem rokturiem, atvieglo darbu – nav jāliec mugura, turklāt pats darbiņš daudz ātrāk rit uz priekšu. Izvēloties īstā izmēra stādāmo stobru, jāskatās, lai tā diametrs būtu par 15% lielāks nekā ietvarstāda sakņu kamola diametrs.

- **Cik dziļi jāstāda?** Jaunais kociņš jāstāda vismaz 1 cm dziļāk par augsnes virsmu, turklāt stādīšanas laikā jāseko līdzi, lai starp augsnē izveidoto bedrīti un sakņu kamolu nepaliktu gaisa sprauga – pēc iestādīšanas stāds noteikti jāpiemin ar pēdu!
- **Un visbeidzot**, kad kociņš jau izmitināts jaunajā mājvietā, neaizmirsti noskalot rokas, jo stādīņu klāj aizsargvielas!

Tu esi paveicis labu darbu! Mežs ir tavas zemes bagātība – Mammadaba saka mīļu paldies! Tu esi mūsu varonis, un nebēdā, ka tevis iestādītie kociņi aug lēnām, nākamās paaudzes būs pateicīgas, ka esi devis viņiem iespēju elpot tīru gaisu. Vai zini, ka jauns un augošs mežs pastiprināti piesaista CO₂ un izdala skābekli, līdz ar to palīdzot planētai cīnīties pret globālo sasilšanu? Tieši tā! Turklāt tieši jaunu mežu, kur bieži salapojuši krūmi, visvairāk mīl ligzdu vijēji – dziedātājputni, kā arī pumpuru un dzinumu gardēži – stirnas, brieži un aļņi.

Mammadaba eksperts Mārtiņš Gūtmanis no AS “Latvijas valsts meži” stāsta:

“Pirmajā gadā pēc iestādīšanas ietvarstāds ir nodrošināts ar nepieciešamajām barības vielām, kas veicina straujāku augšanu – tas nozīmē, ka kociņam ir daudz vieglāk pielāgoties jaunajiem dzīves apstākļiem nekā ierastajiem jeb kailsakņu stādiem.”

